FOREIGN INVESTORS ASSOCIATION REPUBLIC OF MOLDOVA

Nr. 108
din 11 septembrie 2026

Domnului Marcel SPATARI
Președinte al Comisiei pentru Economie, Buget și Finanțe

Subiect: *Aviz asupra proiectului de lege nr. 326/2026 pentru modificarea unor acte normative (privind simplificarea legislației fiscale și vamale)*

Stimate Domnule Președinte,

Companiile membre ale Asociației Investitorilor Străini din Moldova (FIA) vă adresează salutul lor cordial și își exprimă înalta considerație.

Dorim, în primul rând, să Vă felicităm pentru preluarea mandatului de Președinte al Comisiei pentru economie, buget și finanțe a Parlamentului Republicii Moldova și să Vă urăm mult succes în exercitarea acestei importante funcții. Suntem încrezători că dialogul deschis și constructiv cu mediul de afaceri va contribui în continuare la promovarea unor politici economice și fiscale predictibile, competitive și favorabile investițiilor.

În acest context, în urma examinării versiunii aprobate de către Guvernul Republicii Moldova a **proiectului de lege nr. 326/2026 pentru modificarea unor acte normative (privind simplificarea legislației fiscale și vamale)**, FIA Moldova apreciază deschiderea manifestată de Ministerul Finanțelor, în calitate de autor al proiectului, precum și faptul că o serie de propuneri și observații formulate anterior de comunitatea FIA, inclusiv cele prezentate prin **Avizul FIA nr. 104 din 19 august 2026** și în **Avizul FIA repetat nr. 106 din 4 septembrie 2026**, au fost preluate, integral sau parțial, în versiunea actuală a proiectului.

Totodată, constatăm că o serie de propuneri de o importanță deosebită pentru comunitatea investitorilor nu au fost reflectate în versiunea proiectului aprobată de către Guvern. În acest context, **reiterăm solicitările formulate anterior și insistăm asupra reexaminării și includerii acestora în proiectul de lege**, având în vedere importanța lor pentru asigurarea unui cadru fiscal și investițional clar, coerent, predictibil și competitiv în Republica Moldova.

În mod particular, considerăm necesară reexaminarea următoarelor subiecte:

- **Organizațiile de creditare nebancară** – art. 90^{1} alin. (3^{7}) din Codul fiscal. În acest sens, reiterăm propunerea FIA privind **includerea organizațiilor de creditare nebancară în cadrul art. 90^{1} alin. (3^{7})**, astfel încât dobânzile achitate persoanelor fizice de către acestea să fie supuse aceluiași tratament fiscal aplicabil dobânzilor achitate de bănci și asociațiile de economii și împrumut.
- **Contribuțiile sociale pentru personalul străin** – art. 20 din Legea nr. 81/2004. În acest sens, reiterăm propunerea FIA privind instituirea unui regim aplicabil la solicitarea angajatului.
- **Raportarea împrumuturilor acordate și rambursate de persoanele fizice** – art. 226^{11} alin. (2) din Codul fiscal. Astfel, reiterăm propunerea FIA privind excluderea sau restrângerea acestei obligații.
- **Acciza aplicabilă băuturilor nealcoolice cu zahăr adăugat și băuturilor energizante** – prevederile proiectului aferente art. 119, 120 și 123 din Codul fiscal. Reiterăm propunerea privind amânarea aplicării acestei măsuri, în vederea unei evaluări suplimentare a impactului asupra mediului de afaceri și consumatorilor.

- **Regimul fiscal aplicabil zahărului și mecanismul de restituire a TVA** – reiterăm propunerea privind aplicarea cotei reduse de TVA de 12% pentru zahăr, precum și reintroducerea mecanismului de restituire necondiționată a TVA.
- **Măsuri privind capitalul uman și beneficiile acordate angajaților**, inclusiv:
  - majorarea plafonului aferent scutirii personale, în prezent stabilit la 360.000 lei;
  - ajustarea limitelor aplicabile tichetelor de masă, de la 100–150 lei;
  - eliminarea plafonului de 75 lei pentru transportul organizat al angajaților;
  - asigurarea deductibilității TVA și a cheltuielilor aferente spațiilor destinate copiilor angajaților – art. 102 alin. (9) și art. 24 alin. (26) din Codul fiscal;
  - neimpozitarea cazării/chiriei acordate angajaților în condițiile prevăzute de legislație.
- **Regimul TVA**, inclusiv uniformizarea cotei de 8% pentru toate fructele și legumele proaspete, precum și includerea dovleacului (cod tarifar 0709939000), și realizarea unui studiu de impact privind pragurile aplicabile consumului de energie electrică și gaze naturale (150 m³ / 100 kWh).
- **Accizele la bere** – reiterăm propunerea privind reechilibrarea și temperarea nivelului accizei, inclusiv prin corelarea acesteia cu rata inflației comunicată de Banca Națională a Moldovei.
- **Administrarea fiscală**, inclusiv:
  - instituirea unei perioade de tranziție fără aplicarea sancțiunilor;
  - alinierea regulilor privind prețurile de transfer la standardele OCDE, inclusiv în ceea ce privește pragul de 25% aferent lanțului de afiliere;
  - reintroducerea mecanismului „la cerere” prevăzut la art. 92 alin. (4) din Codul fiscal;
  - asigurarea simetriei termenelor de prescripție;
  - instituirea unui mecanism de acordare a dobânzii pentru întârzierile imputabile autorităților;
  - compensarea automată a creanțelor;
  - plafonarea sancțiunilor cumulative;
  - stabilirea unor termene maxime pentru efectuarea controalelor fiscale.
- **Regimurile investiționale**, inclusiv:
  - asigurarea predictibilității și stabilității regimului aplicabil Moldova IT Park până în anul 2035;
  - instituirea unui grup de lucru privind implementarea Pilonului II BEPS;
  - eliminarea taxei de 0,5% pentru Fondul din construcții, instituită prin Legea nr. 329/2025;
  - acordarea scutirii de la impozitul pe bunurile imobiliare pentru spațiile deținute în baza dreptului de acces, în condițiile Legii nr. 28/2016.
- **Regimul TVA aplicabil livrărilor de energie electrică și gaze naturale** – Solicităm eliminarea pragurilor cantitative din art. 96 alin. (2) pct. 2) lit. d) și art. 104 lit. b) și înlocuirea acestora cu o soluție de tip "cotă unică".

FIA Moldova își exprimă disponibilitatea de a continua dialogul cu Comisia pentru economie, buget și finanțe și de a contribui, prin expertiza companiilor membre, la îmbunătățirea proiectului de lege și la identificarea unor soluții legislative echilibrate, care să sprijine competitivitatea economiei și atractivitatea investițională a Republicii Moldova.

Vă mulțumim pentru atenția acordată propunerilor comunității investitorilor și contăm pe examinarea acestora în cadrul procesului parlamentar de dezbatere și adoptare a proiectului de lege.

Anexă:
- *Aviz FIA către Ministerul Finanțelor nr. 104 din 19 august 2026 – 10 file.*
- *Avizul FIA repetat către Ministerul Finanțelor nr. 106 din 04 septembrie 2026 – 2 file.*

Cu deosebită considerație,

Ana GROZA
Director Executiv

FOREIGN INVESTORS ASSOCIATION REPUBLIC OF MOLDOVA

Nr. 104

Din 19 august 2026

Către: doamna Victoria BELOUS

Ministră a Finanțelor al Republicii Moldova

Ref.: *Poziția revizuită a Asociației Investitorilor Străini (FIA) asupra proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (privind simplificarea legislației fiscale și vamale) – Politica fiscală și vamală pentru anul 2027*

Stimată doamnă Ministră,

Asociația Investitorilor Străini (FIA) reunește companiile cu capital străin care au ales Republica Moldova drept destinație de investiții pe termen lung — un portofoliu cumulat de peste 2,6 miliarde de euro și o contribuție de aproximativ 19% la produsul intern brut al țării. Membrii noștri activează în sectoare-cheie precum energia, serviciile financiar-bancare, tehnologia informației, industria farmaceutică, telecomunicațiile, producția industrială și serviciile profesionale.

Revenim cu prezenta poziție în urma revizuirii ***proiectului de Politică Fiscală și Vamală pentru anul 2027***, ca urmare a procesului de consultare publică. Salutăm, în primul rând, faptul că o parte importantă a observațiilor formulate anterior de comunitatea investitorilor a fost preluată în versiunea revizuită a proiectului. Aceste evoluții confirmă valoarea dialogului public-privat și ne încurajează să contribuim, în continuare, la rafinarea proiectului.

Apreciem, în mod deosebit, următoarele ajustări din proiectul revizuit, care răspund unora dintre cele mai importante preocupări exprimate de membrii FIA:

- **renunțarea la reconceptualizarea impozitării persoanelor juridice** (modelul de tip „estonian”) și menținerea regimului actual de impozitare a profitului cu cota de 12%, ceea ce înlătură incertitudinile legate de noțiunile de „cheltuieli neeligibile”, „profit distribuit” și de riscul dublei impuneri a profitului acumulat până la 31 decembrie 2026;
- **menținerea mecanismului actual de impozitare a veniturilor persoanelor fizice**, inclusiv a veniturilor salariale, prin renunțarea la cotele de 7% și 15% și la transferul integral al contribuției de asigurări sociale către salariat;
- **menținerea cotei reduse de 8% a TVA la medicamente**, recunoscând caracterul de strictă necesitate socială al acestor produse;
- **retragerea interdicției totale de deducere a TVA aferente mijloacelor de transport** (art. 102 alin. (8^3)), care ar fi transformat o taxă pe consum într-un cost direct al afacerii;
- **menținerea obligației Serviciului Fiscal de Stat de a publica planul anual al controalelor fiscale**, instrument esențial de transparență și predictibilitate;
- **stabilirea unei cote reduse de 12%** (iar nu a cotei standard de 20%) pentru serviciile de cazare, alimentația publică (HoReCa) și producția agroalimentară primară;

- **reducerea sancțiunii** prevăzute la art. 260[1] pentru neprezentarea informațiilor privind plățile și impozitele reținute la sursă.

Prezentăm mai jos poziția consolidată a membrilor FIA asupra aspectelor care, în opinia noastră, necesită în continuare clarificări sau ajustări, precum și un set de propuneri suplimentare de natură să consolideze competitivitatea și predictibilitatea cadrului fiscal. Firul comun al observațiilor noastre rămâne unul singur: pentru un investitor, nivelul sarcinii fiscale contează, dar contează cel puțin la fel de mult certitudinea că regulile de astăzi vor fi interpretate și aplicate consecvent mâine.

1. Impozitul pe venit al persoanelor fizice

1.1. Scutirea personală

Salutăm majorarea scutirii personale anuale de la 29.700 la 40.000 de lei. Pentru ca măsura să fie aplicată coerent și să își atingă integral obiectivul, propunem următoarele ajustări:

- **un cuantum divizibil exact cu 12** — suma de 40.000 lei împărțită la 12 rezultă o valoare fracționată (3.333,33 lei/lună), care generează dificultăți tehnice de calcul și rotunjire la nivel lunar; propunem o valoare divizibilă cu 12, de exemplu 39.600 lei/an (3.300 lei/lună);
- **corelarea celorlalte scutiri** (pentru persoane întreținute, scutirea majorată etc.), pentru a păstra proporționalitatea sistemului;
- **abrogarea (în subsidiar, ajustarea și indexarea) plafonului de 360.000 lei**, la depășirea căruia contribuabilul pierde dreptul la scutirea personală. Introdus în 2020 și nemodificat de 6 ani, acesta echivalează astăzi, în putere de cumpărare, cu circa 680.000 lei. Menținerea plafonului neschimbat face ca o parte dintre contribuabili să fie excluși de la beneficiul scutirii majorate, subminând obiectivul declarat al măsurii.

1.2. Cotele de impozitare a veniturilor investiționale

În privința noilor cote aplicabile veniturilor investiționale (art. 90[1]), solicităm două clarificări de securitate juridică:

- **corelarea cu art. 20 lit. z[19])**, pentru a evita contradicțiile sau lacunele de aplicare;
- **tratamentul dividendelor distribuite din profitul aferent perioadei 2008–2011**. Prin abrogarea alin. (3[3]) — care le impozita cu 15% — și în lipsa unei norme tranzitorii, tratamentul acestora devine incert. Interpretarea rezonabilă este că aceste dividende intră în regimul general (neimpozitate către persoanele juridice rezidente; 8% către nerezidenți, respectiv cota redusă din convențiile de evitare a dublei impuneri). Solicităm confirmarea expresă a acestui tratament în textul legii sau în normele de aplicare.

1.3. Impozitarea câștigurilor din campaniile promoționale

Proiectul menține neimpozabile câștigurile din campaniile promoționale doar în partea în care valoarea fiecărui câștig nu depășește 1.000 de lei (art. 20 lit. p[2]) și art. 90[1]). Campaniile promoționale sunt instrumente comerciale uzuale și legitime de promovare a vânzărilor și de fidelizare a consumatorilor și nu ar trebui asimilate câștigurilor din jocurile de noroc. Un plafon de 1.000 de lei este disproporționat de redus: obligă organizatorii să identifice beneficiarii, să evalueze, să rețină și să raporteze impozitul pentru un volum mare de premii de valoare mică — inclusiv premii în natură, pentru care nu există mijloace bănești din care să se efectueze reținerea, costul fiind suportat de

organizator. Costurile de conformare și riscurile privind protecția datelor cu caracter personal devin astfel disproporționate față de impozitul colectat.

Solicităm înlocuirea plafonului fix de 1.000 de lei cu cuantumul salariului mediu lunar prognozat pe economie (2026: 17.400 lei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 773/2025), cu modificarea corespunzătoare a art. 20 lit. p²) și a art. 90¹. Raportarea la salariul mediu asigură actualizarea automată anuală a plafonului, menținând totodată impozitarea cu 12% a câștigurilor care îl depășesc.

2. Capitalul uman și beneficiile salariale

2.1. Contribuțiile de asigurări sociale pentru personalul străin

Constatăm cu îngrijorare că proiectul revizuit menține modificarea art. 20 din Legea nr. 81/2004, prin care întreprinderile cu investiții străine sunt obligate să calculeze și să achite contribuții de asigurări sociale pentru toți salariații, inclusiv pentru cetățenii străini. Companiile cu investiții străine se bazează frecvent pe specialiști internaționali care asigură transferul de expertiză și know-how. Măsura ridică o problemă reală de dublă contribuție socială, în special pentru expații proveniți din state cu care Republica Moldova nu are acorduri bilaterale de securitate socială: acești lucrători activează pe o perioadă determinată, își păstrează continuitatea în sistemul de protecție socială din țara de reședință și nu vor beneficia de prestațiile pe termen lung ale sistemului local.

Obligarea companiilor la plata acestor contribuții ar majora disproporționat costul forței de muncă internaționale, ar contraveni principiului contribuției în schimbul unor beneficii viitoare și ar reduce capacitatea Republicii Moldova de a atrage talente, într-o competiție regională acerbă pentru specialiști.

Subliniem, suplimentar, că această modificare contravine principiului previzibilității reglementării activității de întreprinzător, consacrat de Legea nr. 235/2006: timp de peste 10 ani, companiile membre s-au conformat explicațiilor scrise ale CNAS, potrivit cărora nu se calculau contribuții pentru salariații străini care nu au manifestat dorința de a beneficia de asistență socială în Republica Moldova. De asemenea, art. 47 din Constituție consacră dreptul — iar nu obligația — cetățenilor la asistență și protecție socială, iar acordurile bilaterale în domeniul securității sociale stabilesc doar legea aplicabilă, fără a impune, prin ele însele, calcularea contribuțiilor. Menținerea facilității ar asigura coerența cu aceste principii și cu practica administrativă urmată constant până în prezent.

Solicităm menținerea regimului actual, în care contribuția pentru salariații străini se datorează doar la solicitarea angajatului, însoțită de o analiză de impact privind riscul dublei contribuții pentru expații din state fără acorduri bilaterale de securitate socială.

2.2. Tichetele de masă

Valoarea nominală maximă deductibilă a tichetului de masă (Legea nr. 166/2017), menținută la 55 de lei din 2020 și ajustată recent la 70 de lei, nu mai reflectă realitățile economice. Nivelul de 55 de lei, ajustat cu inflația cumulată de circa 89% în perioada 2020–2026, ar corespunde astăzi unei valori de aproximativ 104 lei. Efectul este amplificat de majorarea, prin prezentul proiect, a TVA la serviciile HoReCa (de la 8% la 12%): întrucât tichetele se utilizează tocmai la unitățile de alimentație publică, o cotă de TVA mai mare erodează suplimentar puterea de cumpărare reală a tichetului. Tichetul de masă

nu este un substitut salarial, ci un instrument de sprijin social direct, deductibil și neimpozabil în limitele legale — deci fără costuri bugetare semnificative.

Solicităm majorarea plafonului valorii nominale deductibile la cel puțin 100–150 de lei pe zi lucrătoare și aplicarea consecventă a indexării anuale prevăzute de lege.

2.3. Transportul organizat al angajaților

Deficitul forței de muncă obligă companiile să recruteze personal din localități aflate la distanțe considerabile față de locul de muncă. Legislația actuală permite deducerea cheltuielilor pentru transportul organizat al angajaților doar în limita plafonului de 75 de lei per angajat pentru fiecare zi efectiv lucrată, nivel care nu mai reflectă costurile reale. Transportul organizat nu reprezintă un avantaj personal acordat salariatului, ci un cost operațional suportat de angajator pentru asigurarea continuității activității economice; tratarea depășirii plafonului drept facilitate impozabilă nu reflectă realitatea economică a tranzacției.

Solicităm eliminarea plafonului actual și recunoașterea integrală, ca deductibile, a cheltuielilor documentate pentru transportul organizat al angajaților.

2.4. Deducerea TVA și a cheltuielilor pentru amenajarea spațiilor destinate copiilor la locul de muncă

Semnalăm două necorelări de tehnică legislativă cu impact social pozitiv, care descurajează angajatorii să ofere facilități în beneficiul salariaților cu copii:

- **Deducerea TVA (art. 102 alin. (9)).** Norma permite deducerea TVA aferente cheltuielilor suportate în folosul salariaților și deductibile potrivit art. 24, făcând trimitere, printre altele, la alin. (19) și (19^3), dar nu și la alin. (26) — care reglementează amenajarea spațiilor și a creșelor la locul de muncă. Solicităm completarea art. 102 alin. (9) cu trimiterea la art. 24 alin. (26), astfel încât TVA aferentă acestor procurări să fie deductibilă;
- **Deductibilitatea cheltuielilor (art. 24 alin. (26)).** Codul fiscal limitează deducerea la creșe (copii până la 3 ani), în timp ce noul art. 252^3 din Codul muncii (în vigoare din 1 ianuarie 2026) permite și încurajează amenajarea de „spații prietenoase pentru copii" ai salariaților cu vârsta de peste 3 ani. Solicităm extinderea deducerii prevăzute la art. 24 alin. (26) asupra cheltuielilor pentru amenajarea, dotarea și întreținerea spațiilor destinate copiilor salariaților, indiferent de vârsta acestora, organizate la locul de muncă potrivit legislației muncii.

2.5. Neimpozitarea cazării/chiriei acordate angajaților

Piața muncii din Republica Moldova se confruntă cu un deficit acut de personal calificat — potrivit ANOFM, în anul 2024 aproximativ 11.000 de locuri vacante nu au putut fi ocupate, deficitul fiind resimțit preponderent în sectorul privat (54%) — în timp ce chiriile în municipiul Chișinău au crescut semnificativ. Pentru a atrage și reține tinerii specialiști, companiile membre compensează, total sau parțial, cheltuielile de chirie ale acestor angajați, iar unele intenționează să amenajeze spații de cazare pentru angajați pe o perioadă limitată, până când aceștia pot accesa un credit ipotecar. Potrivit legislației fiscale actuale, aceste sume sunt asimilate facilităților acordate de patron și impozitate cu toate impozitele salariale, majorând costul atragerii personalului. Practica europeană este diferită: Codul fiscal din România (art. 76 alin. (4^1) lit. c)) exclude de la impozitare, în anumite condiții, cazarea

și contravaloarea chiriei puse de angajator la dispoziția angajaților, în limita unui plafon neimpozabil de 20% din salariul minim.

Solicităm excluderea de la impozitare a sumelor achitate de angajator pentru locațiunea imobilului în care locuiește angajatul, în limita unui plafon neimpozabil de 20% din salariul mediu prognozat pe economie, lunar, per angajat. Pentru a nu afecta veniturile bugetare, facilitatea poate fi acordată ca alternativă la facilitățile existente (de exemplu art. 24 alin. (19³), (20) și (26) din Codul fiscal), cu condiția ca salariul mediu al angajatului beneficiar să nu se diminueze față de ultimele 12 luni.

3. Taxa pe valoarea adăugată

3.1. Energia electrică, energia termică și gazele naturale

Apreciem menținerea unui tratament preferențial pentru consumul casnic de energie — cota redusă de 8% a TVA la gazele naturale în limita a 150 m³ lunar per punct de consum și scutirea de TVA cu drept de deducere la energia electrică în limita a 100 kWh lunar. Atragem însă atenția că plafonarea la aceste praguri conduce, pentru consumul care le depășește, la aplicarea cotei standard de 20% asupra unei părți din facturile gospodăriilor, cu efecte inflaționiste de lanț într-un context energetic regional volatil. Pragurile propuse riscă să fie depășite frecvent, în special în sezonul rece și de către familiile numeroase.

Solicităm ca stabilirea acestor praguri să fie precedată de un studiu de impact privind consumul mediu real al gospodăriilor și corelată cu procesul de consolidare a piețelor de energie, astfel încât facilitatea să acopere efectiv necesitățile de bază ale consumatorilor casnici; orice ajustare ulterioară impusă de armonizarea europeană ar trebui însoțită de o perioadă de tranziție graduală.

3.2. Zahărul și mecanismul de restituire a TVA

Proiectul exclude zahărul din categoria bunurilor cu cotă redusă, majorarea de la 8% la 20% urmând a se transla direct în prețul pentru consumatorul final și a afecta un lanț valoric integrat (producători agricoli, procesatori, comercianți). Experiența statelor membre ale UE arată că aplicarea cotei standard la zahăr nu este o practică generalizată (România — 11%, Italia — 10%, Croația — 13%, Irlanda — cotă zero pentru zahărul alimentar); o cotă de 20% ar depăși semnificativ nivelurile europene și ar crea premise pentru intensificarea comerțului informal la frontieră.

Solicităm, în cazul menținerii intenției de majorare, stabilirea unei cote de 12% pentru zahăr, armonizată cu cota propusă pentru sfecla de zahăr și apropiată de practica europeană.

Suplimentar, considerăm oportună reintroducerea în proiect a mecanismului de restituire necondiționată a TVA, prevăzut în versiunea anterioară și armonizat cu practica UE, care ar permite subiecților impozabili restituirea diferenței de TVA atunci când suma aferentă procurărilor (inclusiv importurilor) depășește suma aferentă livrărilor. În contextul majorării cotelor TVA la produsele agricole și zahăr, al creșterii accizei la motorină și al sezonalității pronunțate a acestor sectoare, accesul la lichidități și reducerea imobilizării resurselor în creanțe ale bugetului devin esențiale.

3.3. Alimentația publică (HoReCa), cazarea și lanțul agroalimentar

Salutăm renunțarea la aplicarea cotei standard de 20% și stabilirea unei cote reduse de 12% pentru serviciile de cazare, alimentația publică și producția agroalimentară primară, măsură care atenuează

semnificativ riscurile inflaționiste semnalate anterior. Subliniem, totuși, că trecerea de la 8% la 12% rămâne o majorare care afectează sectoare cu pondere ridicată de întreprinderi mici și mijlocii și cu marje reduse. Recomandăm monitorizarea atentă a efectelor asupra prețurilor de consum și a informalității și menținerea, acolo unde caracterul social o justifică, a unui nivel de impozitare cât mai apropiat de cel actual, cu ajustări ulterioare condiționate de un studiu de impact.

3.4. Uniformizarea cotei TVA pentru fructele și legumele proaspete

Proiectul prevede aplicarea cotei TVA de 12% pentru anumite fructe proaspete, inclusiv gutuile (poziția tarifară 080840000) și coacăzele și agrișele (081030), în timp ce pentru o serie de alte legume și fructe proaspete — inclusiv mere, pere, struguri, prune, piersici, căpșuni și zmeură — clasificate la pozițiile tarifare 0701, 07020000, 0703, 0706, 070700, 080610, 080810, 080830, 0809, 08101000 și 081020, este prevăzută cota redusă de 8%.

Considerăm oportună uniformizarea tratamentului fiscal aplicabil acestei categorii de produse, din următoarele considerente:

1. Practica UE. În majoritatea statelor membre ale Uniunii Europene, fructele și legumele proaspete sunt tratate drept produse alimentare de bază și beneficiază de cote reduse de TVA. Tendința este de a aplica un tratament cât mai uniform pentru categoriile comparabile de produse agroalimentare de bază.

2. Principiul neutralității fiscale. Produsele similare sau substituibile ar trebui să beneficieze de un tratament fiscal similar. Din punct de vedere economic și merceologic, gutuile concurează cu merele și perele, iar coacăzele cu zmeura, murele și căpșunile. Aplicarea unor cote diferite (12% față de 8%) pentru produse substituibile poate genera distorsiuni concurențiale și un tratament fiscal dificil de justificat.

3. Complexitatea administrativă. Diferențierea cotelor sporește riscul erorilor de clasificare tarifară, crește costurile de conformare pentru agenții economici și poate genera controale sau litigii fiscale suplimentare. O cotă redusă unică pentru fructele și legumele proaspete ar simplifica semnificativ administrarea TVA.

4. Impactul asupra producătorilor locali. Gutuile, coacăzele și alte produse horticole sunt cultivate inclusiv de producători mici și gospodării agricole. Aplicarea unei cote mai mari poate diminua competitivitatea acestora în raport cu fructe similare taxate cu 8%.

Solicităm aplicarea unei cote reduse unice de 8% pentru toate fructele și legumele proaspete incluse în nomenclatura tarifară examinată. Totodată, propunem includerea expresă, fără a se limita la aceasta, a dovleacului clasificat la poziția tarifară 0709939000 în categoria produselor pentru care se aplică cota TVA de 8%.

4. Accizele

4.1. Acciza la bere

Calendarul de majorare a accizei la bere — cu un efect cumulat de aproximativ 34,4% în următorii trei ani — ridică întrebări privind fundamentarea economică, cu atât mai mult cu cât berea este clasificată de legislația Republicii Moldova drept produs slab alcoolic. O politică de accizare fundamentată pe obiective de sănătate publică ar trebui să reflecte conținutul și concentrația alcoolică a produselor:

potrivit recomandărilor Organizației Mondiale a Sănătății, diferențierea taxării alcoolului în funcție de tipul produsului și de conținutul de alcool încurajează consumatorii să opteze pentru alternative cu un conținut mai redus. Supunerea unui produs cu concentrație alcoolică redusă celei mai accelerate creșteri a sarcinii fiscale nu este coerentă cu această logică și amplifică o povară fiscală deja ridicată comparativ cu statele din regiune.

Considerăm că politica fiscală ar trebui să urmărească reechilibrarea accizelor între categoriile de băuturi alcoolice în funcție de conținutul de alcool, și nu majorarea disproporționată a accizei la bere. Această abordare corespunde recomandărilor OMS și practicii europene.

Raportate la aceeași cantitate de alcool pur, nivelurile minime stabilite prin Directiva 92/84/CEE generează un raport de aproximativ 2,9:1 între accizarea băuturilor spirtoase și a berii, față de numai 2,14:1 conform nivelurilor propuse în Republica Moldova.

Solicităm prezentarea analizei economice care fundamentează această traiectorie și corelarea majorărilor anuale ale accizei la bere cu rata inflației prognozată de BNM, pentru a asigura predictibilitatea fiscală și a evita plasarea unei sarcini disproporționate asupra unui produs cu conținut redus de alcool. De asemenea, solicităm corectarea dezechilibrului, printr-o structură a accizelor mai coerentă și proporțională cu conținutul de alcool, nu prin creșterea accelerată a fiscalității aplicate berii.

4.2. Băuturile nealcoolice cu zahăr adăugat și băuturile energizante

Ne exprimăm în continuare rezerva față de introducerea accizei pe băuturile nealcoolice gazeificate/carbogazoase cu zahăr adăugat sau îndulcitori și pe băuturile energizante. Măsura nu este fundamentată pe o analiză completă de impact economic, fiscal, social și administrativ, vizează o categorie restrânsă de produse și riscă să genereze scumpiri, reducerea volumelor comercializate legal și migrarea consumului către produse neaccizate sau informale — cu efect contrar atât asupra veniturilor bugetare, cât și asupra obiectivelor de sănătate publică. Caracterul regresiv al măsurii afectează disproporționat gospodăriile cu venituri mici, iar suprapunerea cu implementarea Sistemului de Depozit pentru Ambalaje (ianuarie 2027) ar crea o povară cumulativă.

Solicităm amânarea acestei componente până la asigurarea unui proces real de consultare, însoțită de o analiză de impact sectorială și de criterii transparente de selectare a produselor accizabile, precum și aplicarea graduală a oricăror majorări, corelată cu inflația prognozată.

5. Administrarea fiscală, predictibilitatea și conformarea voluntară

5.1. Prețurile de transfer

Reiterăm preocuparea, exprimată constant de mediul de afaceri, privind admisibilitatea controalelor repetate și aplicarea sancțiunilor în materie de prețuri de transfer fără o perioadă de adaptare — atât contribuabilii, cât și autoritatea fiscală fiind încă în proces de dezvoltare a competențelor în această materie. Solicităm menținerea unei perioade de tranziție fără sancțiuni pentru neconformarea cerințelor privind prețurile de transfer.

Suplimentar, semnalăm o povară administrativă excesivă generată de cerința națională de a dezvălui întregul lanț de afiliere până la pragul de 25% pentru fiecare contraparte (uneori 5–7 companii pentru o singură tranzacție). Standardul internațional (OCDE — BEPS, Acțiunea 13, preluat la nivelul UE)

prezintă structura de proprietate a grupului o singură dată, la nivel de grup, prin organigrama din Master File, urmând ca la nivelul dosarului local să se identifice doar întreprinderile asociate care sunt părți la tranzacție. Solicităm alinierea cerințelor naționale la acest standard, ceea ce ar elimina riscul sancționării contribuabilului pentru informații indisponibile din motive independente de el.

5.2. Raportarea împrumuturilor acordate/rambursate de persoanele fizice

Proiectul introduce obligația persoanelor care desfășoară activitate de întreprinzător de a raporta la SFS împrumuturile acordate persoanelor fizice și cele rambursate de acestea (art. 226[11] alin. (2)). Împrumuturile acordate angajaților și rambursate ulterior nu reprezintă venituri, ci mișcări de numerar lipsite de caracter impozabil; sursa de venit reală — salariul — este deja impozitată și raportată lunar prin darea de seamă IPC21, unde se declară și eventuala facilitate aferentă unui împrumut fără dobândă. Pragul de 200.000 lei este redus și aduce în sfera raportării un volum mare de operațiuni lipsite de relevanță fiscală, generând o povară administrativă disproporționată.

Solicităm excluderea acestei prevederi sau, în subsidiar, restrângerea substanțială a sferei ei de aplicare.

5.3. Reintroducerea mecanismului „la cerere" pentru informarea privind veniturile achitate persoanelor fizice

Constatăm că din proiect a fost exclusă modificarea art. 92 alin. (4) — prezentă într-o versiune anterioară și apreciată în consultări — prin care angajatorul urma să prezinte informația privind veniturile achitate angajaților și persoanelor fizice doar în baza unei solicitări exprese a acestora. Mecanismul „la cerere" elimină obligația de a genera și transmite masiv informații neutilizate (Anexa nr. 5), reducând semnificativ povara administrativă, fără a afecta dreptul persoanei fizice de a obține informația. Coroborată cu reducerea sancțiunii de la art. 260[1], reintroducerea ar asigura coerența abordării de simplificare și digitalizare pe care proiectul o urmărește.

Solicităm reintroducerea modificării art. 92 alin. (4), în varianta consultată anterior.

5.4. Echitatea procedurală și proporționalitatea

În spiritul consolidării conformării voluntare și al unui climat investițional predictibil, propunem un set de măsuri de echilibrare a raporturilor dintre contribuabil și autoritatea fiscală:

- **Simetria termenelor de prescripție.** Termenul de prescripție de 6 ani, recunoscut contribuabilului pentru compensarea/restituirea sumelor plătite în plus, ar trebui să se aplice simetric și dreptului autorității de a stabili obligații suplimentare, cu armonizarea regulilor de suspendare, întrerupere și repunere în termen la principiile Codului civil;
- **Dobânda pentru întârzierile autorității fiscale.** Așa cum contribuabilii suportă dobânzi și penalități pentru întârzieri, introducerea unei dobânzi automate pentru sumele reținute nejustificat de autoritate (rambursări întârziate de TVA, sume achitate în plus) ar echilibra raporturile și ar stimula eficiența administrativă;
- **Principiul „prima abatere fără sancțiune".** Pentru prima încălcare cu caracter formal sau fără impact fiscal semnificativ, autoritatea ar trebui să emită o notificare de conformare, cu un termen rezonabil de remediere, sancțiunile intervenind doar în caz de neexecutare sau de repetare;

- **Compensarea automată a creanțelor fiscale.** Implementarea unui mecanism de compensare automată între obligațiile și creanțele administrate de SFS, fără cereri suplimentare, ar reduce blocajele de lichiditate și povara administrativă;
- **Plafonarea sancțiunilor cumulative.** Pentru încălcările săvârșite fără intenție frauduloasă, propunem un plafon legal al sancțiunilor cumulative și o diferențiere clară a neglijenței administrative față de comportamentele frauduloase;
- **Termene maxime pentru controalele fiscale.** Stabilirea unor termene maxime, diferențiate în funcție de complexitatea activității, orice prelungire fiind justificată prin circumstanțe excepționale și aprobată printr-o decizie motivată.

6. Regimuri investiționale și alte măsuri cu impact asupra investițiilor

6.1. Moldova IT Park și Pilonul II BEPS

Regimul Parcului IT a fost unul dintre cei mai importanți factori de atragere a investițiilor în economia digitală a Republicii Moldova. Luăm act de faptul că solicitarea unei perioade de tranziție a fost prezentată Comisiei Europene și apreciem acest demers. Reiterăm, totodată, necesitatea unui angajament expres privind stabilitatea regimului pe orizontul asumat (2035), a clarificării modului în care rezidenții care nu mai corespund criteriilor de eligibilitate ar urma să fie recalculați conform regimului general, precum și propunerea constituirii unui grup de lucru mixt Minister–mediu de afaceri, dedicat monitorizării impactului Pilonului II BEPS (impozitul minim global).

6.2. Taxa de 0,5% pentru Fondul de dezvoltare a documentelor normative în construcție

Modificările recente la Legea nr. 329/2025 instituie o taxă de 0,5% din valoarea investițiilor pentru care se deține autorizație de construire, în sarcina entităților. Taxa reprezintă, în esență, o impozitare a investiției însăși, majorează costul oricărui proiect de construcție și descurajează investițiile private. Experiența regională confirmă direcția opusă: România a decis, prin pachetul fiscal de la finalul anului 2025, eliminarea, începând cu 2027, a impozitului pe construcții similar.

Solicităm revenirea la finanțarea Fondului din resurse bugetare — abordare prevăzută în versiunea anterioară a proiectului — și eliminarea taxei de 0,5%. În subsidiar, dacă taxa se menține, solicităm limitarea expresă a bazei de calcul la valoarea lucrărilor de construcție, cu excluderea utilajelor și echipamentelor instalate.

6.3. Impozitul pe bunurile imobiliare pentru spațiile deținute în baza dreptului de acces

Legea nr. 28/2016 privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice interzice expres (art. 9 alin. (3) și art. 41) instituirea de impozite, taxe sau tarife suplimentare pentru dreptul de acces, altfel decât în baza contractului. În lipsa unei norme fiscale exprese, entitățile continuă totuși să calculeze impozit pe bunurile imobiliare pentru spațiile/terenurile asupra cărora dețin doar drept de acces, deși datele de evaluare nu sunt furnizate de autorități în termenul legal, iar randamentul fiscal este adesea negativ (calcul și achitare separată pe fiecare localitate, ce poate însemna 600–700 de ordine de plată pe an).

Solicităm introducerea unei norme exprese care să scutească de impozitul pe bunurile imobiliare spațiile și terenurile deținute în baza dreptului de acces reglementat de Legea nr. 28/2016 sau, în subsidiar, instituirea unui mecanism de plată simplificat (o taxă unică anuală pe m²).

Concluzie

Observațiile de mai sus nu pun la îndoială obiectivele legitime de consolidare bugetară și de armonizare europeană pe care le urmărește proiectul. Ele pornesc, dimpotrivă, de la convingerea că aceste obiective sunt mai bine servite de un cadru fiscal clar, predictibil și competitiv, care extinde baza de impozitare prin conformare voluntară, nu prin creșterea poverii asupra investitorilor corecți. Apreciem preluarea, în versiunea revizuită, a unei părți importante din propunerile comunității investitorilor și considerăm că ajustările suplimentare solicitate mai sus ar consolida și mai mult calitatea și aplicabilitatea proiectului.

Asociația Investitorilor Străini rămâne la dispoziția Ministerului Finanțelor pentru orice clarificări suplimentare.

Cu deosebită considerație,

Ana Groza
Director Executiv
Asociația Investitorilor Străini (FIA)

FOREIGN INVESTORS ASSOCIATION REPUBLIC OF MOLDOVA

Nr. 106
din 04 septembrie 2026

Dnei Victoria BELOUS
Ministră a Finanțelor

Subiect: *Aviz repetat asupra proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (privind simplificarea legislației fiscale și vamale) (număr unic 599/MF/2026)*

Stimată Doamnă Ministră,

Companiile membre ale Asociației Investitorilor Străini din Moldova (FIA) vă adresează salutul lor cordial și își exprimă înalta considerație.

În urma examinării versiunii definitivate a **proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (privind simplificarea legislației fiscale și vamale) (număr unic 599/MF/2026)**, elaborată în rezultatul procesului de avizare și consultare publică, FIA Moldova apreciază deschiderea manifestată de Ministerul Finanțelor și faptul că o serie de propuneri și observații formulate anterior de comunitatea FIA *(aviz FIA nr. 104 din 19 august 2026 - se anexează)* au fost preluate, integral sau parțial, în versiunea actuală a proiectului.

Totodată, constatăm că o serie de propuneri de o importanță deosebită pentru comunitatea investitorilor nu au fost reflectate în versiunea definitivată a proiectului. În acest context, **reiterăm solicitările formulate anterior și insistăm asupra reexaminării și includerii acestora în proiectul de lege**, având în vedere importanța lor pentru asigurarea unui cadru fiscal și investițional clar, coerent, predictibil și competitiv în Republica Moldova.

În mod particular, considerăm necesară reexaminarea următoarelor subiecte:

- **Organizațiile de creditare nebancară** – art. 90^{1} alin. (3^{7}) din Codul fiscal. În acest sens, reiterăm propunerea FIA privind **includerea organizațiilor de creditare nebancară în cadrul art. 90^{1} alin. (3^{7})**, astfel încât dobânzile achitate persoanelor fizice de către acestea să fie supuse aceluiași tratament fiscal aplicabil dobânzilor achitate de bănci și asociațiile de economii și împrumut.
- **Contribuțiile sociale pentru personalul străin** – art. 20 din Legea nr. 81/2004. În acest sens, reiterăm propunerea FIA privind instituirea unui regim aplicabil la solicitarea angajatului.
- **Raportarea împrumuturilor acordate și rambursate de persoanele fizice** – art. 226^{11} alin. (2) din Codul fiscal. Astfel, reiterăm propunerea FIA privind excluderea sau restrângerea acestei obligații.
- **Acciza aplicabilă băuturilor nealcoolice cu zahăr adăugat și băuturilor energizante** – prevederile proiectului aferente art. 119, 120 și 123 din Codul fiscal. Reiterăm propunerea privind amânarea aplicării acestei măsuri, în vederea unei evaluări suplimentare a impactului asupra mediului de afaceri și consumatorilor.
- **Regimul fiscal aplicabil zahărului și mecanismul de restituire a TVA** – reiterăm propunerea privind aplicarea cotei reduse de TVA de 12% pentru zahăr, precum și reintroducerea mecanismului de restituire necondiționată a TVA.
- **Măsuri privind capitalul uman și beneficiile acordate angajaților**, inclusiv:
  - majorarea plafonului aferent scutirii personale, în prezent stabilit la 360.000 lei;
  - ajustarea limitelor aplicabile tichetelor de masă, de la 100–150 lei;
  - eliminarea plafonului de 75 lei pentru transportul organizat al angajaților;
  - asigurarea deductibilității TVA și a cheltuielilor aferente spațiilor destinate copiilor angajaților – art. 102 alin. (9) și art. 24 alin. (26) din Codul fiscal;
  - neimpozitarea cazării/chiriei acordate angajaților în condițiile prevăzute de legislație.

- **Regimul TVA**, inclusiv uniformizarea cotei de 8% pentru toate fructele și legumele proaspete, precum și includerea dovleacului (cod tarifar 0709939000), și realizarea unui studiu de impact privind pragurile aplicabile consumului de energie electrică și gaze naturale (150 m³ / 100 kWh).
- **Accizele la bere** – reiterăm propunerea privind reechilibrarea și temperarea nivelului accizei, inclusiv prin corelarea acesteia cu rata inflației comunicată de Banca Națională a Moldovei.
- **Administrarea fiscală**, inclusiv:
  - instituirea unei perioade de tranziție fără aplicarea sancțiunilor;
  - alinierea regulilor privind prețurile de transfer la standardele OCDE, inclusiv în ceea ce privește pragul de 25% aferent lanțului de afiliere;
  - reintroducerea mecanismului „la cerere" prevăzut la art. 92 alin. (4) din Codul fiscal;
  - asigurarea simetriei termenelor de prescripție;
  - instituirea unui mecanism de acordare a dobânzii pentru întârzierile imputabile autorităților;
  - compensarea automată a creanțelor;
  - plafonarea sancțiunilor cumulative;
  - stabilirea unor termene maxime pentru efectuarea controalelor fiscale.
- **Regimurile investiționale**, inclusiv:
  - asigurarea predictibilității și stabilității regimului aplicabil Moldova IT Park până în anul 2035;
  - instituirea unui grup de lucru privind implementarea Pilonului II BEPS;
  - eliminarea taxei de 0,5% pentru Fondul din construcții, instituită prin Legea nr. 329/2025;
  - acordarea scutirii de la impozitul pe bunurile imobiliare pentru spațiile deținute în baza dreptului de acces, în condițiile Legii nr. 28/2016.
- **Regimul TVA aplicabil livrărilor de energie electrică și gaze naturale** – Solicităm eliminarea pragurilor cantitative din art. 96 alin. (2) pct. 2) lit. d) și art. 104 lit. b) și înlocuirea acestora cu o soluție de tip "cotă unică".

În acest sens, subliniem importanța examinării și valorificării propunerilor înaintate de comunitatea FIA, ținând cont de faptul că **investitorii străini – membri ai FIA Moldova – reprezintă companii cu activități semnificative în diverse sectoare economice din Republica Moldova și contribuie activ la dezvoltarea economiei naționale, crearea și menținerea locurilor de muncă, atragerea investițiilor, dezvoltarea comerțului și consolidarea competitivității economiei Republicii Moldova.**

Considerăm că propunerile menționate sunt relevante nu doar din perspectiva intereselor individuale ale companiilor, ci și pentru **îmbunătățirea cadrului fiscal și investițional, creșterea predictibilității legislative și consolidarea atractivității Republicii Moldova pentru investiții pe termen lung**.

FIA Moldova apreciază deschiderea manifestată de Ministerul Finanțelor pe parcursul procesului de consultare publică și își reafirmă disponibilitatea de a continua dialogul constructiv cu autoritățile publice, în vederea identificării unor soluții legislative echilibrate, care să răspundă atât obiectivelor de politică fiscală ale statului, cât și necesităților reale ale mediului de afaceri.

În acest context, **vă rugăm respectuos să reexaminați propunerile reiterate prin prezentul aviz și să luați în considerare includerea acestora în versiunea finală a proiectului de lege.**

Vă mulțumim pentru atenția acordată propunerilor comunității FIA Moldova și pentru deschiderea manifestată față de dialogul cu mediul de afaceri.

Anexă: Aviz FIA nr. 104 din 19 august 2026 – 10 file.

Cu deosebită considerație,

Ana GROZA
Director Executiv